

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Liškové a soudců JUDr. Hany Čvančarové a JUDr. Ivana Kratochvíla v právní věci žalobce: **AUTO – BAYER, s.r.o.**, se sídlem ve Slavkově u Brna, Bučovická 299, zastoupený Mgr. Ing. Milanem Šoubou, advokátem v Brně, Cihlářská 19, proti žalované **České republice – Ministerstvu financí České republiky**, se sídlem Praha 1, Letenská 19, **o náhradu škody**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27. října 2009, č.j. 15 C 85/2009-42,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů.

O d ů v o d n ě n í

Dne 3.3.2009 podal žalobce soudu I. stupně žalobu na náhradu škody způsobenou nezákonným rozhodnutím. Uvedl, že dne 4.4.2008 byla podána ze strany žalobce žádost o předběžné projednání nároku u Ministerstva financí, dne 14.10.2008 mu bylo sděleno, že jeho nárok nebude uspokojen. Žalobce rovněž uvedl, že období let 1996-1997 mu bylo na základě daňové kontroly Finančním úřadem Slavkov u Brna dodatečnými platebními výměry č. 1989/98/343971/0278 ze dne 26.10.1998, č.j. 19199/98/343971/0278 z téhož dne doměřena daň z nemovitostí celkem ve výši 134.976,- Kč. Proti těmto rozhodnutím podal řádné odvolání na Finančním ředitelství v Brně, které však svým rozhodnutím ze dne

12.12.1999, zn. Fř-777/140/99 a zn. Fř 863140/99 odvolání zamítlo. Následně byla podána žaloba na soud a v rozsudcích č.j. 29 Ca 234/99-44 a 29 Ca 114/2000-36 vydaných každý dne 11.6.2001 bylo rozhodnuto, že daň byla vypočítána správně za roky 1996 a 1997 a žaloby byly zamítnuty. V dalších obdobích potom žalobce tedy respektoval názor krajského soudu, který v následujícím časovém období potvrzoval i Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí 4 Afs 21/2003, 4 Afs 23/2003 či 4 Afs 29/2003. Žalobce se cítil vázán právním názorem těchto rozhodnutí při interpretaci práva, a proto podával daňová přiznání daně z nemovitosti a platil daň v této vyšší částce. Takto mu vznikla zaplacením daní v nesprávné výši za roky 1998-2001 celkem škoda ve výši 269.952,- Kč. Za období let 2002-2005 pak znovu žalobce napadl rozhodnutí finančního úřadu o nesprávném vyměření daně a na základě zamítnutých odvolání se celá věc opětovně dostala ke Krajskému soudu v Brně, který rozhodnutím 31 Ca 120/2006-22 ze dne 25.2.2008 potvrdil správnost postupu žalobce ve věci výměry daně z nemovitostí u zpevněných parkovacích ploch a za zdaňovací období let 2002-2005 uložil povinnost finančnímu úřadu tuto nesprávně odvedenou daň vrátit. Podkladem pro toto rozhodnutí byl nálezn Ústavního soudu ze dne 6.2.2007, sp.zn. I. ÚS 531/05, kterým byl jako protiústavní zrušen rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 4 Afs 29/2003. Krajský soud v Brně tak svým rozsudkem de facto zrušil názor vyjádřený v dříve citovaných rozsudcích 29 Ca 234/99-44 a č.j. 29 Ca 114/2000-36 a potvrdil tak vznik škody žalobce v důsledku nesprávně odvedené daně. Z toho vyplývá, že po dobu let 1996-2005 pak byla žalobci vyměřována daň nesprávným způsobem a vznikla mu tak škoda na přeplatku daně, kterou mu Ministerstvo financí odmítlo vrátit, přestože objektivní odpovědnost státu byla jednoznačně prokázána v rozhodnutí 31 Ca 120/2006-22. Kromě této škody v celkové výši 404.928,- Kč vznikly společnosti žalobce další náklady, a to zaplacením daňového penále ve výši 126.879,- Kč a za zaplacené náklady řízení částka 27.929,- Kč. Žalobce dovodil odpovědnost státu, nezákonnost jeho rozhodnutí, pokud se týká výkladu zdanění zpevněných ploch. Poukázal v těchto souvislostech na rozsudky Evropského soudního dvora např. C-35/05 ve věci REEMTSMA Cigaretten Fabriken GmbH, ve kterém se uvádí, že jestliže osobě byla omylem naúčtována daň v rámci zásady daňové neutrality, musí být tyto bezdůvodně zaplacené částky vráceny. Dále poukázal žalobce na případ C-370/03 A.G.M.-COS.MED, ve kterém se uvádí, že právo společenství ukládá povinnost zajistit skutečné odškodnění a nepřipouští žádnou další podmínku stanovenou vnitrostátním právem členského státu, která by nadměrně zatěžovala získání náhrady škody nebo jiné způsoby odstranění následků protiprávního jednání. A konečně žalobce poukázal i na případ C-224/01 KÖBLER, ve kterém se uvádí, že při porušení práva společenství je v každém případě dostatečně závažné, jestliže soud členského státu při sporném rozhodnutí zjevně opomenul příslušnou judikaturu Soudního dvora.

Žalovaný navrhl žalobu zamítnout v celém rozsahu a především argumentoval tím, že není dána objektivní odpovědnost státu, neboť nezákonnost rozhodnutí se poměřuje požadavkem, aby pravomocné rozhodnutí, dle něhož je vznik škody odvozován, bylo příslušným orgánem pro nezákonnost zrušeno nebo změněno. Rozhodnutím tohoto orgánu je potom soud v řízení o náhradu škody způsobené výkonem veřejné moci vázán a není sám oprávněn hodnotit, zda předmětné rozhodnutí je skutečně nezákonné. Vyměření daně z nemovitostí za zdaňovací období 1996-2001 je pravomocné a žádné z těchto rozhodnutí nebylo zrušeno pro nezákonnost. Pokud potom žalobce poukazoval na nálezn Ústavního soudu ze dne 6.2.2007, sp.zn. I. ÚS 531/05, uváděl žalovaný, že je třeba vycházet z toho, že konkrétní judikát se týká vždy jen toho konkrétního případu a nikoliv těch případů, kde se jeví skutkové okolnosti jako obdobné. Navíc zdůraznil, že účinky takového rozhodnutí jsou orientovány výlučně do budoucna nikoliv do minula a navrhl zamítnutí žaloby.

Soud I. stupně rozhodl napadeným rozsudkem dne 27. října 2009, pod č.j. 15 C 85/2009-42 tak, že žalobu v plném rozsahu zamítl, protože dospěl k závěrům na základě provedeného dokazování, že vyměření daně z nemovitostí za zdaňovací období 1996-2001 je pravomocné a žádné z těchto rozhodnutí týkající se těchto období nebylo zrušeno pro nezákonnost. Uvedl, že není oprávněn posuzovat tvrzený nesoulad nezrušeného rozhodnutí se zákonem a poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, sp.zn. 25 Cdo 2162/2005, 25 Cdo 773/2004, když v daném případě, pokud se jedná o žalované období a přeplatků na daně za toto období nelze dovozovat odpovědnost státu, protože rozhodnutí státu, od něhož žalobce odvozuje vznik škody, nebyla pro nezákonnost zrušena. Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 25.2.2008, č.j. 31 Ca 120/2006-22 týkající se daňové povinnosti žalobce za období 2002-2005, které potvrdilo v zásadě správnost názoru žalobce na to, že daň ze zpevněných ploch být žalobcem v takové výši odváděna neměla, neměla vliv ale na jeho daňovou povinnost za předchozí období. Soud I. stupně proto uvedl, že nemohl přihlídnout k faktické nezákonnosti předmětných rozhodnutí za žalované období, nebyl oprávněn přezkoumávat nezákonnost těchto rozhodnutí, a to ani s přihlédnutím k citovaným rozhodnutím Evropského soudního dvora, i shledal za nepřiléhavá. Rovněž se zabýval odpovědností státu ve smyslu ust. § 420 odst. 1 obč.zák. a dovodil, že za léta 1996, 1997-2001 absentuje protiprávní úkon žalovaného a není dána příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vzniklou škodou odpovídající dani zaplacené žalobcem v těchto letech včetně daňového penále a nákladů v řízení, neboť žalobce splnil daňovou povinnost na základě rozhodnutí žalovaného, které je třeba považovat za věcně správné a na základě jím podaných daňových přiznání ve výši podle poslední známé daňové povinnosti. Žalobce tudíž v řízení neprokázal, že újma, která nastala v jeho majetkové sféře, byla zapříčiněna v důsledku protiprávního úkonu žalovaného.

Proti tomuto rozsudku podal včasné odvolání žalobce. Znovu zdůraznil, že v letech 1996-2001 žalobci vznikla škoda v důsledku odvedení nesprávné daně v celkové výši 404.928,- Kč. Od roku 2002 již ze stejné zpevněné plochy daň ze staveb žalobce nehradí. Došlo k tomu, že od roku 1996 byla placena daň ze stejných ploch různě. Tak došlo k nepřipustné libovůli v rozhodovací činnosti, která je materiálně v právním státě nepřipustná. Správce daně je povinen důsledně zkoumat zákonný důvod a zásadně se vyvarovat různého posuzování obdobných případů. Zdůraznil potom, že na základě rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6.2.2007, sp.zn. I ÚS 531/05, kterým byl jako protiústavní zrušen rozsudek Nejvyššího správního soudu, sp.zn. 4 Afs 29/2003, rázem finanční úřady změnilý svůj názor a od vyhlášení uvedeného nálezu již zpevněné plochy dani ze staveb nezdaňovaly. Takto vznikla společnosti žalobce škoda tedy ve výši 404.928,- Kč jako přeplatku na dani, dále zaplacení daňového penále ve výši 126.879,- Kč a náhrady nákladů v řízení ve výši 27.929,- Kč a obvyklých úroků ve smyslu § 64 odst. 6 daňového řádu z uhrazené částky. Stát tím, že si uhrazenou částku ponechal, porušil především čl. 11 Listiny základních práv a svobod, zejména tedy odst. 1, 4 a 5, zejména podle kterého platí, že daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona. Pochybnými rozhodnutími finančních úřadů tak zcela evidentně došlo k částečnému vyvlastnění žalobce ohledně částky 404.928,- Kč + daňové penále ve výši 126.879,- Kč a k porušení práva vlastnit majetek. Žalobce zdůraznil, že upozorňuje na porušení čl. 11 odst. 5 LZPS, když v letech 1996-1997 finanční úřad, tedy stát na základě stejného zákona rozhodl o tom, že zpevněné plochy podléhají dani ze staveb a po nálezu ústavního soudu na základě opět stejného zákona rozhodl o tom, že zpevněné plochy dani ze staveb nepodléhají. Je proto zcela evidentní, že finanční úřady před nálezem Ústavního soudu neukládaly daň na základě zákona, a tak došlo k porušení čl. 11 odst. 5

Listiny základních práv a svobod. Toto porušení potom mělo přímý vliv na situaci žalobce, který tímto žádá, aby stát neoprávněně vybranou částku vrátil a nahradil škodu s tím spojenou. Nelze proto souhlasit se závěrem soudu I. stupně o tom, že zde absentuje protiprávní úkon žalovaného, neboť stát jako vnitrostátní suverén odpovídá za řádné dodržování zákonů. Funkce státu v dané situaci zcela selhala. Stát dopustil, aby daňové zákony jím vydávané schválené bylo možno vykládat různě a dopustil rovněž, aby finanční úřady vybíraly daně nezákonně. Uhrazené částky takto ani nelze nazvat daní, neboť nebyly vybírány na základě zákona, ale na základě zvůle finančních orgánů, která neměla oporu v zákoně. Stát má proto objektivní odpovědnost za vydané zákony a za jejich dodržování. Jeho protiprávní jednání tkví v tom, že stát nedbal na dodržování zákonů. Dopustil, aby byly placeny daně nikoliv podle zákona, a tím následně vznikla újma. Příčinná souvislost je proto evidentní. Česká republika je materiálním právním státem a tomu odpovídá požadavek racionálních a nediskriminačních kritérií pro určení, kdo daňové povinnosti podléhá a kdo nikoli, vyloučení aspektů libovůle a dodržení zásady proporcionality a zásady zákazu vyvlastnění nebo jinak likvidačního charakteru daně. Povinnost platit daň zasahuje do majetkové sféry toho, kdo ji má platit a může ve vztahu k němu mít vyvlastňující likvidační či diskriminační účinky. Ve všech případech placení daně se jedná o odnětí určité částky z majetku toho, kdo má platit, a proto může jít jen o ústavně relevantní zásah do základního práva vlastnit majetek. V materiálním právním státě je nepřipustná libovůle v rozhodovací činnosti, je správce daně povinen zkoumat zákonné důvody a zásadně se vyvarovat různého posuzování obdobných případů (viz také rozsudek NSS č.j. 2 Afs 207/2005-55 a č.j. 1 Afs 85/2005-45). Vadnost právního předpisu a právní úpravy daně z nemovitostí způsobila v aplikační praxi absolutní situaci generující náhodné výsledky a hrubě nespravedlivou neakceptovatelnou situaci v materiálním právním státě. Pokud proto soudu I. stupně uvádí, že nárok není odůvodněn použitím zákona č. 82/98 Sb. a tuto situaci odškodnit neumí, protože nejsou splněna kritéria tohoto zákona, je to zcela evidentně chyba státu, že nepřijala odpovídající právní úpravu. Přičemž žalobce v odvolání zdůraznil, že jeho návrh nespočívá v tom, aby soud posuzoval nesoulad rozhodnutí např. Krajského soudu v Brně, č.j. 29 Ca 234/99 a č.j. 29 Ca 114/2000, ale tvrzení žalobce je o tom, že hradili daně ze zpevněných ploch v rozporu se zákonem a stát mu takto způsobil škodu. Práva na náhradu této škody se žalobce domáhá, neboť stát nezajistil jednu ze svých základních povinností, aby daně byly ukládány na základě zákona a připustil, aby daně byly ukládány v rozporu se zákonem. Zdůraznil potom čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Zdůraznil, že orgán veřejné moci - v tomto případě finanční orgán - má povinnosti ukládat pouze na základě zákona. Vztah finančního úřadu a daňového poplatníka je vztahem podřízenosti a daňový poplatník je v subordinačním vztahu k orgánu veřejné moci, tj. k finančnímu úřadu. Cílem obsahu článku 36 odst. 3 Listiny je potom poskytnutí náhrady škody všem, kterým byla nezákonným či nesprávným postupem orgánu státu způsobena újma. Toto ustanovení uvádí odvolatel, je zde proto, aby stát své občany chránil, aby jim poskytoval záruky, že jejich práva zakotvená v Ústavě ČR a v zákonech, budou chráněna. Odstavec 4 článku 36 Listiny potom odkazuje na zvláštní zákon, který tyto podmínky upraví. Tímto zvláštním zákonem je zákon č. 82/98 Sb., ale tento ve svém ust. § 8 odst. 1 přiznává právo na náhradu škody pouze ve dvou striktně vymezených případech, a to je škoda způsobená nezákonným rozhodnutím nebo tehdy, jestliže pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Jestliže v této věci je zřejmé, že na straně jedné byla nezákonným rozhodnutím finančního orgánu způsobena škoda, ovšem na straně druhé náš právní řád na úrovni obecného práva nedal žádný účinný nástroj, jak se svého práva na náhradu škody domoci, i když žalobce takový stav nezavinil. Restriktivní výklad zákona č. 82/1998 Sb. není na místě. Rovněž s ohledem na čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť vytváří prostředí nezodpovědnosti státu za opatření, jimiž vznikla občanům újma na

jejich právech i újma materiální. Je zcela jasné, že tehdejší daň ze zpevněných ploch byla vybírána nesprávně, ale soud I. stupně tuto situaci zřejmě neumí řešit. Upozornil potom na nálezný Ústavního soudu, sp.zn. I ÚS 245/98, ve kterém se uvádí, že by bylo v rozporu s Listinou základních práv a svobod používat při aplikaci zákona č. 82/98 Sb. výklad, který nejenže není v souladu s čl. 36 odst. 3 Listiny, ale je také v rozporu s principy materiálního právního státu a s chápáním spravedlnosti jako cíle, kterého má být v soudním řízení dosaženo. Navrhl proto, aby odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení s uvedením závazného právního názoru.

Žalovaný se písemně vyjádřil k tomuto odvolání a uvedl, že pokud se žalobce domáhal náhrady škody z titulu nesprávně stanovené výše daně z nemovitostí ze zpevněných ploch za období let 1996 a 1997 a dále 1998-2001, z rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 25.2.2008, č.j. 31 Ca 120/2006-22, které se týkalo daňové povinnosti žalobce za období let 2002-2005, žádné z rozhodnutí, kterým byla žalobci stanovena daňová povinnost v letech 1996, 1997 a posléze 1998-2001 nebylo pro nezákonnost zrušeno. Daň odvedená žalobcem v letech 1998-2001 pak byla stanovena na základě jím podaných dodatečně daňových přiznání a nebyla tedy rovněž odvedena na základě rozhodnutí, které by pro nezákonnost bylo zrušeno. Žalovaný se ztotožňuje se závěry soudu I. stupně. Poukazuje na to, že objektivní podmínky odpovědnosti státu ve smyslu zák.č. 82/98 Sb., nebyly splněny a pokud odvolatel namítá, že je dána tedy odpovědnost vycházející z principů čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, pak žalovaný poukázal na usnesení Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 245/04 ze dne 14.10.2004, v jehož odůvodnění v obdobné námitce stěžovatele Ústavní soud uvedl „jak vyplývá z důvodové zprávy k zák.č. 82/1998 Sb., nositelem odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, jsou stát a územní samosprávné celky. Koncepce tohoto zákona vychází a důsledně respektuje ve svém obsahu znění čl. 36 odst. 3 Listiny a nelze se proto domnívat, že odpovědnost státu za škodu ve veřejnoprávní sféře je dána vždy, aniž je nutné zjišťovat protiprávnost takového rozhodnutí či jednání.“ Pokud potom žalobce v odvolání poznamenává, že postup finančního orgánu případně spadá pod nesprávný úřední postup podle § 13 zák.č. 82/98 Sb., protože daňová povinnost mu nebyla uložena na základě zákona, pak měl uplatnit svůj nárok ve smyslu ust. § 14 u Ministerstva financí, u něhož uplatňoval pouze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, a to podáním ze dne 11.4.2008. Podle názoru žalovaného tak není splněna podmínka pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem u soudu. Dále žalovaný zdůraznil, že pokud se týká rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6.2.2007, sp.zn. I ÚS 531/05, na který žalobce poukázal s tvrzením, že finanční úřady rázem změnily svůj názor a od vyhlášení uvedeného nálezu již zpevněné plochy daní ze staveb nezdaňovaly, že toto tvrzení je velmi nepřesné a zavádějící, a že z odůvodnění tohoto rozhodnutí Ústavního soudu jednoznačně vyplývá, že to je správce daně, který primárně posuzuje, zda se jedná či nejedná o stavbu. Ústavní soud se tedy nevyjádřil v tom smyslu, že zpevněné plochy jako takové nemohou být předmětem daně ze staveb, nýbrž konstatoval, že předmětem daně ze staveb mohou být pouze stavby splňující znaky stavby nemovité ve smyslu ust. § 119 odst. 2 obč.zák. a v tomto smyslu také finanční orgány standardně postupují. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil.

Podáním ze dne 7.7.2010 podal právní zástupce žalobce návrh na přerušení řízení z důvodu vydání rozhodnutí soudu požádat soudní dvůr Evropských společenství o rozhodnutí o předběžné otázce. Usnesením odvolacího soudu ze dne 16. února 2011, pod č.j. 21Co 208/2010-92 byl tento návrh na přerušení zamítnut a o odvolání žalobce proti tomuto usnesení rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 30. srpna 2011, pod č.j. 1Co 108/2011-104 tak, že řízení o odvolání proti tomuto usnesení zastavil.

Odvolací soud rozhodl rozsudkem dne 22.11.2011, pod č.j. 21Co 208/2010-117 tak, že žalobě vyhověl v plném rozsahu. Toto jeho rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 14. listopadu 2012, pod č.j. 28 Cdo 1143/2012-137 a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení, přičemž Nejvyšší soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že v daném případě nebyl naplněn předpoklad pro vyhovění žalobě ve smyslu ust. § 8 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb., podle kterého platí, že nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, může být uplatněn pouze tehdy, není-li stanoveno jinak, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Nejvyšší soud uvedl, že argumentace rozhodnutím Ústavního soudu ve věci II. ÚS 1774/08 není přílehavá a závěry tohoto nálezu byly přijaty se zřetelem ke konkrétním okolnostem věci, jež byly natolik specifické, že odůvodňovaly přiznání náhrady škody i bez splnění podmínky zrušení nezákonného rozhodnutí ve smyslu tehdy platného ust. § 4 odst. 1 zák.č. 58/1969 Sb. V závěru svého rozhodnutí Nejvyšší soud konstatoval, že tvrzená újma, kterou měl žalobce utrpět v důsledku platebních výměrů finančního úřadu, byla majetkovým zásahem do jeho práv vyvolaných přímo v důsledku porušení daňového předpisu, který si státní orgán vyložil při svém rozhodování nesprávně. Povinnost k platbě daně ze staveb (potažmo i daňového penále) uložená žalobci za období 1996-2001 neměla podklad k právní úpravě. V návaznosti na prezentované právní závěry je o předmětných správních rozhodnutích finančního úřadu možno prokazatelně usuzovat na jejich rozpor s právem. Nápravy tohoto stavu ovšem v daném případě nelze dosáhnout přiznáním náhrady škody vůči státu, jež žalobci vznikla následkem vydání nezákonných správních aktů veřejné moci. Ačkoliv je stát obecně povinen nést důsledky protiprávního jednání svých orgánů a náleží mu odčinit újmu těmito způsobenou, je nutno respektovat podmínky, které k tomuto účelu explicitně vymezil na zákonné úrovni. Předpoklad existence nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb. nelze v posuzované věci pokládat za splněný. Nebyla-li daňová rozhodnutí vztahující se k období let 1996-2001 zrušena a žalobce až v roce 2009 z titulu jejich prokazatelné nesprávnosti uplatnil škodní nárok, vytváří res iudicata zábranu pro možné odklizení právních účinků těchto správních aktů a vede k následku, že relevantní dopady předmětných rozhodnutí do majetkových poměrů žalobce již nemohou být odstraněny. Náprava porušení práv cestou odpovědnosti státu za škodu podle zák.č. 82/1998 Sb. je vyloučena pro nedostatek podmínek vzniku nároku na náhradu škody (nedošlo ke změně či zrušení správních rozhodnutí a nebyly ani využity všechny dostupné opravné prostředky k ochraně žalobcova práva – viz ust. § 8 odst. 1 a odst. 2 zák.č. 82/1998 Sb. ve znění do 26.4.2006). Z těchto důvodů uvedl Nejvyšší soud v závěru svého rozhodnutí, tedy celé rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, přičemž uvedl, že odvolací soud je vázán právním názorem dovolacího soudu ve smyslu ust. § 243d odst. 1 o.s.ř.

Poté podal ještě právní zástupce žalobce písemné vyjádření, ve kterém vyslovil nesouhlas s názorem Nejvyššího soudu, který tento konkrétní případ odlišuje od případu řešeného Ústavním soudem v jeho nálezu ze dne 9.7.2009, sp.zn. II. ÚS 1774/08, když ve zmíněném nálezu je uvedeno, že podle čl. 36 odst. 3 Listiny se může každý domáhat náhrady škody vůči státu i v případě, kdy sice nedošlo ke zrušení nebo změně původního protizákonného pravomocného rozhodnutí, avšak jeho protizákonnost již nebyla zaviněna dotčeným účastníkem řízení, byla konstatována v jiném rozhodnutí státního orgánu, přičemž v důsledku nebylo možno vykonávat právo přiznané v původním rozhodnutí. Žalobce zdůraznil, že Nejvyšší soud uvádí, že u předmětných správních rozhodnutí v této věci finančního úřadu lze prokazatelně usuzovat na jejich rozpor s právem, ale existence nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1. zák.č. 82/1998 Sb. zde není. Podle tohoto

nálezu ale uvedl Ústavní soud, že existence nezákonného rozhodnutí nemusí vždy být a jestliže Nejvyšší soud uvedl, že rozhodnutí finančního úřadu jsou v rozporu s právem, proto tato rozhodnutí porušila ústavně zaručená práva, a to zejména právo dle čl. 11 odst. 1, 4 a 5, dále čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a je proto třeba považovat nález Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 1774/08 a jeho obsah za relevantní pro daný případ. Znovu žalobce zdůraznil, že Listina ve své čl. 36 odst. 3 zakotvuje, že každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. V odst. 4 je poté uvedeno, že podmínky a podrobnosti upravuje zákon. Nelze však absolutně vyčerpat uplatňování práva ve smyslu odst. 3 pouhým odkazem na zák.č. 82/1998 Sb. a nelze také připustit, aby stát vždy vystupoval v právu ve veřejnoprávním vztahu typickým administrativně právní metodou regulace. Český právní řád nevyčerpává uplatnění nároku náhrady škody v tomto případě vůči finančnímu úřadu pouze při použití zák.č. 82/1998 Sb. Nejvyšší soud se dostatečně nevypořádal s možností postupu podle občanského zákoníku, na což poukázal i odvolací soud pod č.j. 21Co 208/2010-117 a žalobce znovu zdůrazňuje, že bezdůvodné obohacení jednoho na úkor druhého zakládá povinnost vydat bezdůvodné obohacení tomu, na jehož úkor bylo získáno (viz rovněž ust. § 451 odst. 1 a 2 OZ). Jestliže i sám Nejvyšší soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že povinnost platit daně ze staveb, potažmo i daňové penále uložená žalobci za období let 1996-2001 neměla podklad k právní úpravě, pak je z toho zřejmé, že se musí jednat o bezdůvodné obohacení, jelikož finanční úřad tyto nesprávně vyměřené platby vybíral, ačkoliv povinnost k této platbě neměla žádný právní podklad.

Co se týká případného promlčení, které žalobce uváděl již v dovolání, připomíná žalobce, že neexistuje povinnost soudu zkoumat promlčení v moci úřední, naopak se jedná o procesní institut k dispozici každého z účastníků sporu a je tedy na žalobci a ne na soudu, aby námitku promlčení vnesl. Žalobce rovněž zdůraznil, že na náhradu škody za období 1996-2001 nelze nazírat jako na věc již jednou rozhodnutou proti rozhodnutím finančního úřadu (dodatečné platební výměry č.j. 1989/98/343971/0278 a č.j. 19199/98/343971/0278 ze dne 26.10.1998 brojilo odvoláními ze dne 12.12.1999, ale i žalobou na krajský soud. Z rozhodnutí těchto orgánů a jejich odůvodnění potom byl v dobré víře, že jsou zakládány na právu, odváděl platby finančnímu úřadu. Nemůže mu jít proto k tíži, že po celou tuto dobu, jak pro období let 2002-2005 vyslovil Krajský soud v Brně rozhodnutím č.j. Ca 120/2006-22 a nyní i pro období předchozí Nejvyšší soud předmětným rozsudkem je tyto platby možné prokazatelně usuzovat na jejich rozpor s právem. Konstatování nemožnosti odvrácení právních účinků těchto finančních rozhodnutí překážkou res iudicata by poté bylo v rozporu s žalobcovými ústavně zaručenými právy. Je tak nabourána jeho dobrá víra a právní jistota v rozhodování správních orgánů a soudů, protože žalobce se sám cestou odvolání a žalob snažil domoci toho, aby bylo rozhodnuto o platbách ve spravedlivé výši. Pokud je potom následně soudem prohlášeno, že tyto platby byly vybírány v rozporu s právem, ale již nemohou odvrátit to, že žalobce tyto platby odváděl, jedná se prakticky o naprosté selhání základní funkce právního státu a závěrem zdůraznil, že každý má právo na spravedlivý proces, odrazem této základní lidsko právní zásady je čl. 36 a násl. Listiny. Nemůže mu jít k tíži skutečnost, že stát dopustil, aby daňové zákony jím vydané a schválené bylo možno vykládat různě a aby finanční úřady vybíraly daně nezákonně. Takového svévolné chování nemá oporu v žádném právním předpise. Navrhl proto, aby odvolací soud žalobě vyhověl zcela.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které vydání předcházelo, postupem dle ust. § 212 a § 212a o.s.ř., přičemž při úvaze o správnosti napadeného rozhodnutí vycházel z ust. § 243d ve znění účinném do 31.12.2012 o.s.ř., podle kterého platí, jestliže dovolací soud zruší rozhodnutí odvolacího soudu, rozhodnutí soudu

I. stupně, jedná dále o věci soud, jemuž věc byla vrácena nebo postoupena k dalšímu řízení. Ustanovení § 226 zde platí obdobně. Podle ust. § 226 odst. 1 platí, že bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, soud I. stupně je vázán právním názorem odvolacího soudu. Aplikací na tento konkrétní případ je zřejmé, že odvolací soud je vázán názorem Nejvyššího soudu, který ve svém odůvodnění výslovně uvedl, že předpoklad existence nezákonného rozhodnutí ve smyslu ust. § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 nelze v posuzované věci považovat za splněný, nejsou proto dány podmínky pro nápravu porušení práv podle ust. zák.č. 82/1998 Sb. Pokud se týká námitky žalobce, že stát v tomto případě odpovídá podle obecných ustanovení obč. zák., tzn. zejména podle § 420 odst. 1 obč.zák. ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod, odkazuje odvolací soud na správné odůvodnění soudu I. stupně, že v tomto případě absentuje protiprávní úkon žalovaného a není dána příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vzniklou škodou.

Odvolací soud proto s ohledem na zcela jednoznačné závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 14. listopadu 2012, č.j. 28 Cdo 1143/2012-137 zamítavý rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný ve smyslu ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

Ve vztahu k rozhodování o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů odvolací soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neb žalovaný žádné náklady neměl.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **j e** přípustné podat dovolání za podmínek ust. § 237 o.s.ř. do dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 1.

V Praze dne 9. dubna 2013

JUDr. Helena Lišková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
E.A.